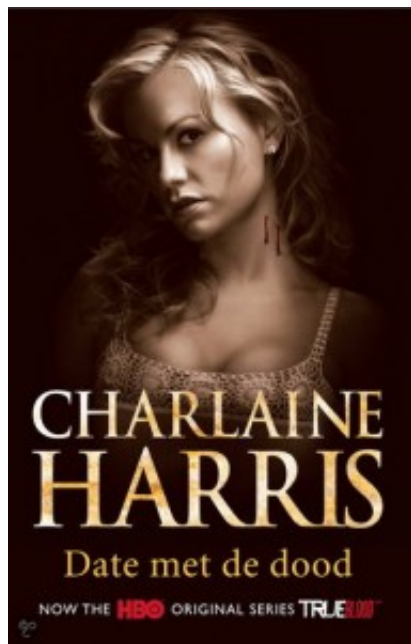

Net uit: Date met de dood

Date met de dood van Charlaine Harris, vertaald door **Emmy van Beest** en verschenen bij Luitingh-Sijthoff (oorspronkelijke titel: *Dead Until Dark*)

Al eeuwenlang duiken er vampiers op in volksverhalen en de literatuur. Het is nooit vast komen te staan hoe ze eruitzien, maar ze voeden zich in elk geval met bloed. De bekendste vampier is Dracula uit het gelijknamige boek van Bram Stoker uit 1897. Anne Rice publiceerde de vermaarde *Vampire Chronicles* (*Vampierkronieken*) tussen 1976 en 2003. De *Twilight*-serie van Stephenie Meyer werd een wereldwijde kaskraker, maar vier jaar voor het eerste *Twilight*-boek verscheen, kwam Charlaine Harris al met een succesvol vampierverhaal dat draait om de innemende, dappere Sookie Stackhouse.

Date met de dood is deel 1 van de *Sookie Stackhouse*-serie. Binnenkort verschijnen ook de volgende twee delen. *Levend dood in Dallas*, deel 2, is vertaald door Marion Drolsbach. *Club Dood*, deel 3, hebben we samen vertaald. Het is dus min of meer een duo-project geweest, omdat we elkaars vertalingen hebben nagekeken en becommentarieerd. Daarom gebruik ik het woord 'wij' waar het om vertaalkwesties gaat.

Fangbangers

Omdat deel 4 en 5 al eerder waren uitgegeven, in 2005 en 2008, zaten we vast aan een aantal termen die de vorige vertaalster had bedacht. Dat was soms jammer en in één geval zijn we daar bewust van afgeweken. Zo waren we niet gelukkig met de vertaling 'vampneuksters' voor *fangbangers*. In de HBO-serie *True Blood* was die term in de ondertiteling onvertaald gelaten, maar voor het boek vonden we dat niet geschikt. Daarom hebben we uiteindelijk gekozen voor

‘vampofielen’, in de spreektaal afgekort tot vampo’s.

Sookie Stackhouse is serveerster in een klein plaatsje in het zuiden van de Verenigde Staten. Normale serveersters dromen van een Prins op een Paard, maar Sookie is door haar telepathische gave altijd al anders geweest. Ze zou dolgraag een vampier willen ontmoeten. De openingszin stelde ons meteen voor een probleem.

I'd been waiting for the vampire for years when he walked into the bar.

Een letterlijke vertaling zou suggereren dat ze op een bepaalde vampier wacht alsof ze een afspraakje met hem heeft, maar het vervolg maakt duidelijk dat het niet zo is. We overwogen om er ‘een vampier’ van te maken, maar wat moesten we dan met ‘hij’ doen? Na veel wikken en wegen hebben we ervan gemaakt:

Ik had al jarenlang op de vampier gewacht toen hij op een avond zomaar het café binnenwandelde.

Daarna ontrollen de gebeurtenissen zich razendsnel. Sookie redt de vampier Bill uit de handen van een misdadig koppel. Er ontspint zich een romance tussen Sookie en Bill, maar omdat hij ’s nachts leeft en zij overdag lijkt hun relatie weinig toekomst te hebben. Bovendien heeft Bill ongerepte vampiervrienden, die Sookie in een moeilijk parket brengen. Als er dan ook nog een seriemoordenaar rondloopt die het op jonge vrouwen heeft voorzien, wordt zowel haar broer Jason als haar vriend Bill verdacht. Dan wordt ook nog haar liefhebbende oma met geweld om het leven gebracht. Kortom, in het lieflijke plaatsje Bon Temps zijn mensen hun leven niet meer zeker.

Spanning en zelfspot

In de serie wordt een originele draai gegeven aan de behoefte van vampiers om zich met mensenbloed te voeden. Door de uitvinding van synthetisch bloed zijn vampiers onschadelijk geworden. Daarom zijn ze naar buiten getreden en hebben erkenning gezocht. Het verhaal begint een paar jaar later, als hun bestaan min of meer wordt geaccepteerd, al gaat dat niet altijd van een leien dakje. Helemaal ongevaarlijk zijn ze nu ook weer niet. Het is die halve acceptatie die de spanning erin houdt.

Hoewel Bill als personage een beetje een ‘doeie’ is, is Sookie juist ontzettend levendig en grappig. Ze is naïef, vol goede bedoelingen en heeft een minderwaardigheidscomplex. Vooral haar zelfspot zorgt voor mooie passages. Als ze door haar baas wordt gebeld of ze wil invallen, lezen we:

Ik briede zachtjes en mijn oma keek me streng aan. Ze zou me straks de les lezen. ‘Goed, ik ben er om vijf uur,’ zei ik met tegenzin.

‘Dank je, ik wist dat ik op je kon rekenen.’

Ik probeerde blij te zijn met het compliment, maar dat lukte niet. Het klonk gewoon ontzettend suf: fijn dat je altijd op Sookie kunt rekenen; ze heeft toch geen eigen leven!

Er zijn trouwens ook boeiende bijrollen van haar baas Sam, haar vriendin Arlene, haar broer Jason, een op Elvis gelijkende vampier en Eric en Pam, de managers van de vampiernachtclub.

Al vertalend raakten we ontzettend gehecht aan Sookie, wier rol in de tv-serie *True Blood* overigens geweldig wordt gespeeld door Anna Paquin. Het is een vertaalklus waar we met veel plezier aan hebben gewerkt.

Bram Stoker, *Dracula*, vertaald door Piet Verhagen.

Anne Rice, *Vampierkronieken*, de meest recente vertaling is van Pieter Janssens, Annemarie van Ewijk, W. van Mancius, Henny van Gulik.

Stephenie Meyer, *Twilight*-serie, vertaald door Anneliet Bannier en Maria Postema.

Charlaine Harris, *Zo goed als dood* en *Dood als een vampier*, vertaald door Jessica van Doremalen.